

In Memoriam Joeri Gorter



Herinneringen van zijn collega's van het
Centraal Planbureau

Scheveningen, november 2008

Beste Tinka, beste familie van Joeri,

Met deze bundel willen wij graag onze persoonlijke herinneringen aan Joeri met jullie delen. Joeri was een geliefde en gewaardeerde vriend en collega die ook wij enorm zullen missen.

Wij wensen jullie nogmaals alle sterkte toe bij het verwerken van dit enorme verdriet.

Joeri's collega's van het CPB

Joeri

Ik hoorde het verschrikkelijke nieuws op zaterdagavond om een uur of 7 via Henri de Groot. Het was niet alleen een grote schok, maar ook iets ongelofelijks. Lang besef je eigenlijk niet dat het waar is, elke keer als je het hardop zegt is het weer een schok.

Samen met George Gelauff heb ik Joeri ooit aangenomen bij de nieuwe afdeling Europese Comparatieve Analyse op het CPB in 1999. Hij was de eerste medewerker van de afdeling. Het beeld dat Joeri achterliet bij de eerste ontmoeting staat me nog steeds bij en is eigenlijk nooit meer veranderd. In een opvallend grijs krijtstreep pak kwam hij over als een eigenzinnig denker, een kleurrijk persoon die energiek was en intelligent. En zo zie ik 'm nog steeds.

Economie vond Joeri eigenlijk te eenzijdig. Hij was geen homo economicus, zoals sommigen dat tegenwoordig noemen. In z'n promotie-onderzoek in East Anglia ging hij de richting van de economische psychologie op: experimenten doen en kijken hoe rationeel mensen nu eigenlijk zijn. Gelukkig concludeerde hij dat economen het over het algemeen redelijk goed doen en dat we een behoorlijk deel van het gedrag weten te verklaren.

Joeri was een bijzonder kleurrijk persoon. In z'n vakantie ging hij de regering van Zambia adviseren over hervormingen in het belastingstelsel. In z'n vrije tijd speelde hij in allerlei Jazz-bands met voor mij de meest onnavolgbare muziek. En een paar jaar geleden ging hij in z'n eentje op fietsvakantie naar Oeganda, waarvan hij met een sleutelbeenbreuk van terugkeerde. Toen ik bij 'm op bezoek kwam in Den Haag vanwege zijn jaarlang herstel, was hij ineens weer bezig met een wiskundig bewijs van een stelling van Spinoza. Joeri was altijd op zoek. Naar nieuwe dingen, andere waarheden, uitdagingen, nog meer kleur in het leven, en naar zichzelf.

Joeri was fysiek sterk en energiek. Als we gingen hardlopen op het strand dan moest iedereen het ontgelden bij de trap, even voorbij het zwarte pad. Waar ik al blij was dat er tegenop kon dribbelen, zette Joeri juist de sprint in. "Dat is veel efficiënter, zei hij dan, want je bent veel eerder boven". Tja, en dat was natuurlijk ook waar. Tegenwoordig stopte hij al die energie in z'n roeifiets, een nieuwe bijzondere passie. Af en toe kwam ik 'm dan tegen en dan was ie naar Amsterdam of Friesland geweest. Hij was weer helemaal hersteld van Oeganda, sterk als een leeuw.

Ik heb zelf een aantal studies met Joeri mogen schrijven. Altijd met veel genoeg omdat hij een scherpe pen had met een verfrissende stijl. De laatste keer was voor het boek getiteld "Struisvogels en dwarskoppen". Dat was ter nagedachtenis aan Richard Nahuis. Met Joeri verliezen we -- veel te vroeg -- de tweede collega van de oude afdeling ECA. Ik wou dat het anders was.

In de herinnering blijft Joeri voor mij de energieke, eigenzinnige en inspirerende collega van wie ik veel heb geleerd, die ik buitengewoon heb gewaardeerd, en die veel te jong is gestorven. Ik wens iedereen sterkte met het verlies.

Ruud de Mooij

Aan de ouders en andere geliefden van Joeri,

Ruim vier jaar geleden brak ik m'n sleutelbeen bij een val bij het fietsen. Joeri was hetzelfde overkomen tijdens een vakantie in Afrika. Samen de ellende verwerken was minder erg dan alleen en als wij elkaar in de wandelgangen troffen dan hielden we elkaar op de hoogte van genezing en werd trucjes uitgewisseld om met onze handicap om te gaan. Het viel mij op dat Joeri een blijmoedige kijk op het leven had en zelfs toen bleek dat de genezing bij hem niet voorspoedig verliep en bot uit z'n heup nodig was en dat ook dat niet erg snel beter werd bleef Joeri breed lachen. Later toen alle ellende achter de rug was hoorde ik hem graag praten over z'n fietsen en z'n muziek. Toen Joeri deze zomer afscheid nam van het CPB had ik de overtuiging dat hij hier wel weer terug zou komen en dat ik z'n aanstekelijk jeugdig enthousiasme slechts tijdelijk zou moeten missen. Het heeft niet zo mogen zijn. Heel veel sterkte.

Peter Dekker



Het nieuws dat Joeri plotseling is overleden dringt maar langzaam tot me door. Hoewel ik op het CPB nooit direct met hem heb samengewerkt, deelden we verschillende interesses, uiteenlopend van economische geografie tot muziek. Ik heb Joeri dan ook vaak gesproken en meegemaakt, op zijn werkkamer waar we een aantal flinke discussies gevoerd hebben, in een strandtent om naar zijn pianospel te luisteren, of in de auto onderweg naar de Waddenzee, waar we doorheen gelopen zijn, om maar een paar voorbeelden te noemen.

Ik heb Joeri leren kennen als een innemend persoon. Hij was enthousiast over de dingen die hij deed en kon er graag en lang over vertellen. Joeri was iemand met visie, die in zijn onderzoek bezig wilde zijn met de 'grote vragen'. Tegelijk had hij iets tegendraads. De seminarreeks 'off the beaten track' die hij ooit organiseerde is een mooie illustratie van zijn voorkeur om gevestigde meningen ter discussie te stellen. Dit maakte Joeri tot een boeiende en prikkelende gesprekspartner, ook al was ik het lang niet altijd eens met de standpunten die hij innam. Maar de belangstelling van Joeri reikte veel verder dan zijn onderzoek, en hij kon ook prachtig vertellen over allerlei andere dingen. Vooral aan de gesprekken over muziek denk ik met plezier en weemoed terug.

De laatste keer dat ik Joeri ontmoet heb was in de kantine van het CPB, toen zijn vertrek net was aangekondigd. Dat was eigenlijk een vrij somber gesprek. Hij was teleurgesteld in het economische onderzoek, dat volgens hem veel te veel vertrouwen stelde in marktwerking. Ook van het 'groefetisjisme' in onze samenleving had hij genoeg. Joeri heeft daar de consequenties uit getrokken en verruilde zijn vaste baan hier in Nederland voor een ligfiets in het land van de onbegrensde mogelijkheden – met tragische gevolgen.

In dat laatste gesprek vertelde hij me ook dat hij overwoog om leraar te worden. Ik denk dat Joeri met zijn kennis, enthousiasme en idealisme ontzettend veel voor jongeren had kunnen betekenen. Helaas heeft het niet zo mogen zijn.

Met Joeri moet ik tot mijn verdriet afscheid nemen van een inspirerende en kleurrijke collega. Ik wens zijn naasten heel veel sterke met het verwerken van dit verlies.

Wouter Vermeulen

Beste Joeri,

Misschien zou jij het maar onzin vinden om een brief te schrijven aan iemand die er niet meer is. Tegelijkertijd gunde jij iedereen zijn vrijheid, dus die neem ik dan ook maar.

Ik kan nog steeds amper geloven wat jou is overkomen. Marco belde mij zaterdag, en het klonk allemaal zo onwerkelijk. Pas toen ik later die dag je moeder sprak drong het langzaam tot me door. Sinds die tijd varieert mijn gemoedstoestand van diep verdriet tot enorme verslagenheid. Maar soms voel ik ook een enorme boosheid naar de bestuurder van dat busje, en eigenlijk naar alle automobilisten die niet goed uit hun doppen kijken en onvoldoende rekening houden met ons kwetsbare fietsers. Ik heb afgelopen maandag zelfs bijna opzettelijk een auto aangereden die mij de pas afsneed door ineens rechtsaf te gaan waar dat totaal niet mag. Maar ik ben toch maar weer braaf in de remmen gegaan. Die kans heb jij verdomme niet eens gehad.

Je reisverslagen van je eerste weken in de VS zijn prachtig. Hoe bizar dat misschien ook klinkt: ik kreeg zelf ook enorm zin om die route van jou per fiets te gaan doen. Maar dat kreeg jij sowieso wel vaker voor elkaar. Bijvoorbeeld toen je mij een paper gaf in het jaar dat Kahneman en Smith de Nobelprijs wonnen. Daardoor ben ik mij uiteindelijk flink gaan verdiepen in het vakgebied van Behavioral Economics, waarover ik zo graag met jou nog verder had willen bomen.

Je enthousiasme viel overigens wel meer mensen op. Bijna iedereen, zowel hier op het CPB als op de diverse ligfietsfora, roemt jou om die eigenschap. Ik zal je een kleine bekentenis doen: ik weet eigenlijk wel zeker dat het je postuum alsnog gaat lukken om mij, 100% bukfietsers, ooit op een ligfiets te krijgen. Dan hoop ik in ieder geval dat ik daar net zo gelukkig op rond zal fietsen als dat jij altijd deed. Want het was altijd een prachtig gezicht om jou prinsheerlijk en met volle teugen genietend op je roeifiets over het duinpad te zien zoeven.

Goede reis,
Machiel



Machiel van Dijk

Zijn laatste CPB-project

Toen ik het bericht van het overlijden van Joeri hoorde, kon ik het eerst moeilijk geloven. Maar het bleek de harde realiteit. De speciale pagina op de website Rowingbike.com is indrukwekkend en geeft goed weer wie Joeri was en hoe hij in het leven stond.

Onderstaand gaat over het laatste project waaraan Joeri op het CPB werkte voordat hij op 15 juli het CPB verliet voor zijn andere, helaas, laatste project.

Voor het CPB project onderzoeken we (het project is nog niet helemaal klaar) wat Nederland om beter te presteren kan leren van andere landen en hoe. Joeri voerde een belangrijk deel van de analyse uit. Dat heb ik geweten als projectleider. En dit bedoel ik positief. Met zijn kritische feedback hield hij ons scherp.

Joeri vond dit project vanuit theoretisch oogpunt maar zo zo. Dat de beroemde econome Rachel Griffith met een soortgelijk onderzoek had gescoord in de publiciteit, maakte hem niet uit. Met zijn fonkelende ogen en tuitende lippen kwam hij meermaals met pittige statements zoals: *'Het model deugt niet; De aannames zijn niet terecht; Waarom doen we dit onderzoek?'* Ook in zijn laatste tekstuele bijdrage aan dit project uitte hij dit op zijn bekende manier, getuige de voetnoot:

'Note Joeri: How can they (i.c. Rachel Griffith) have estimated with SUR when they have, as we have, more cross section members than periods in the panel? In my modest opinion, this is impossible since then the variance-covariance matrix cannot be measured'

Begin juli heeft Joeri de voorlopige resultaten van dit project nog gepresenteerd op een internationale conferentie in Toulouse ter gelegenheid van het Europese voorzitterschap van Frankrijk. De presentatie heeft hem uiteindelijk toch wel enthousiast gemaakt voor het project. Delen uit zijn laatste mail aan mij: *'presentatie in Toulouse ging goed' en 'Zo gek is onze onderzoeksopzet dus ook weer niet'*.

Joeri en ik zouden elkaar treffen in Toulouse, want ik moest later die week daar ook een presentatie geven. We hadden afgesproken samen uit eten te gaan. Het is er niet van gekomen. Hij had zijn mobiel niet aanstaan en was na afloop van zijn presentatie uitvoerig in discussie gegaan, zodat hij onze etentje helemaal was vergeten. Typisch Joeri!

Ik heb Joeri maar kort meegemaakt. Wat ik verder deelde met Joeri was de liefde voor het fietsen. We hadden het hier regelmatig over, ook over de gevaren van het fietsen in het verkeer. Zeker als de een of de ander weer een ervaring, val of aanrijding rijker was.

Onwezenlijk dat hij deze passie voor fietsen in combinatie met de drang naar avontuur met de dood moest bekopen.

Henry van der Wiel

Joeri

Je ziet hem zo binnenkomen, rechtop in een pak van oosterse snit. Of juist in een zorgvuldig uitgekozen, maar afgrijselijk lelijk T-shirt. Dit typeert Joeri, divers, verrassend maar altijd goed over nagedacht. Neem ook de linzensoep volgens Oudhollands recept. Hoe verzin je het? Maar Joeri maakt het en zet het vol trots zijn gasten voor – met een goed glas wijn erbij.

Discussies met Joeri gingen alle kanten op, in tegenstelling tot zijn papers. Discussies over het bestaan van God, vennootschapsbelasting, Spinoza of geografie, het kon allemaal door elkaar heen lopen. Waarna hij plotseling overging op roeien (trainen van de damesboot), koken of muziek.

Maar in zijn papers staat geen woord te veel (maar soms wel eens te weinig). Neem het paper over economische geografie, waar we met 5 man geruime tijd aan hadden gewerkt. Vijf stukken tekst van vijf auteurs met vijf verschillende stijlen, dat zinde Joeri niet. Hij sloot zich twee weken af van de buitenwereld, herschreef het hele stuk, halveerde het aantal pagina's en leverde een prachtige publicatie af. Een publicatie die tot in Seoul de aandacht trok en gepubliceerd is.

Joeri, een stijlvolle collega heeft ons verlaten. Het afscheid in augustus in het trappenhuis van het CPB – in een gesprek over nutsfuncties en rationele keuzes – is een definitief afscheid geworden. Volgens Joeri maken mensen keuzes op basis van korte-termijn verwachtingen – zelfs deze verwachtingen hebben hem ingehaald.

Albert van der Horst

Als oud-collega en vriend van Joeri heb ik vele goede herinneringen aan hem. Tot nog maar enige maanden geleden, toen hij na lang wikken en wegen het CPB verliet om de wereld op zijn fiets te bereizen, woonde hij dicht bij mij in de buurt. We zochten elkaar geregeld thuis op. Soms belde hij me 's avonds op om me uit te nodigen, een enkele keer stond hij op een zondagmiddag zomaar bij mij aan de deur en dan dronken we een kop koffie. Aan gesprekstof nooit enig gebrek. We deelden een brede belangstelling voor van alles en nog wat. Economie, politiek, het milieu, reizen, boeken... Muziek was altijd een prominent gespreksonderwerp. Als Joeri bij mij op bezoek was, moest hij altijd even op mijn vleugel spelen, dat kon hij niet laten. Ik vond het leuk om hem te horen spelen.

Dat hij er nu plotseling niet meer is, is vreselijk hard en bitter. Ik zal hem altijd missen.

Jos Ebregt



Dagje Wadlopen, 2 juli 2005

Met een grote groep collega's waagden we op 2 juli de oversteek naar Ameland via de wadden. Joeri wilde graag mee, want "over een aantal jaar bestaan de wadden niet meer". Op zijn Joeri's kwam Joeri opdagen, geen eten of drinken meegenomen. Het was een prachtige dag, maar ook redelijk vermoeiend. Om op tijd bij de boot te zijn, moest er een sprintje getrokken worden, maar Joeri had daar niet zo'n zin in of hoorde het niet. Gevolg, boot weg zonder Joeri. Aangezien Joeri wel met iemand was meegereden, konden we hem natuurlijk niet zo laten staan. Op naar restaurant (half uur rijden) om mensen af te zetten en direct daarna weer terug naar de boot, waar Joeri relax vanaf stapte met de vraag "hebben jullie ook lekker een biertje gedronken?". Eigengereid, eerlijk en geïnteresseerd, het is zo zonde dat hij er niet meer is.

Nicole Bosch

Wat heb ik van Joeri genoten.

De combinatie kamergenoot en afstudeerbegeleider maakte hem tot mijn grote bron van inspiratie en passie voor het vak tijdens mijn afstuderen. Dagelijks praatten we uren over economie, geografie en het gedrag van mensen. Honderden onderzoeksideeën kwamen boven, want elke keer dwaalden we weer af van het eigenlijke onderwerp. Gesprekken vol passie en liefde voor het vak en eigenlijk voor alle aspecten van het leven. Vaak vraag ik me nog af wat lieveheersbeestjes eigenlijk doen als het regent, zoals Joeri *out of the blue* kon opmerken als het plensde.

Het was heerlijk om met hem samen te werken, dat enthousiasme was zo aanstekelijk en maakte zijn enorme eigenwijsheid ook helemaal goed. *'Dit kan bondiger'*, totdat mijn scriptie uiteindelijk een pagina of 15 was. Toen ik toch een keer opmerkte dat dat misschien wel heel kort was voor een scriptie antwoordde hij laconiek: 'oh maar wilde je een scriptie schrijven, ja dat kan natuurlijk ook...' Ook heerlijk was dat hij me altijd meesleepte naar besprekingen, seminars en van alles en nog wat. Ik was dan ook erg blij dat we na mijn scriptie nog een jaar verder gingen met het onderzoek. Stiekem kon me die publicatie niet zoveel schelen, maar was het vooral het samenwerken en het contact met Joeri dat zo leuk was. Uiteindelijk afgerond in een paper wat bijna af is...

Joeri was enthousiast, gepassioneerd, intens en veelzijdig. En het mooiste aan hem was dat hij dat met iedereen wilde delen. Hij hield van mensen, al zijn vrienden noemde hij bij naam en ik kreeg altijd direct een foto of een filmpje bij elke nieuwe naam te zien. Vele filmpjes van muziek en fietsen passeerden sowieso dagelijks de revue, en ik moest vooral bij alles mee kijken en kreeg uitgebreid verslag. Bovendien moest ik eigenlijk ook zelf maar gaan roeifietsen, want er waren maar 2 vrouwelijke roeifietsers in Nederland dus dan zou ik altijd op het podium staan!

Die grote glimlach en die twinkelende ogen als hij opsprong - letterlijk - als hij een nieuw onderzoeksidee had bedacht, als hij mooie muziek hoorde, maar vooral als Alco belde met het voorstel om te gaan fietsen. Prachtig ook zijn plannen om een vereniging voor veganistische topsporters op te richten. Op de vraag hoe hij dan leden ging werven, antwoordde hij simpel: 'briefjes ophangen bij de AH'. Ik zie hem nog zo vaak enthousiast vertellen over zijn idee om van kust naar kust te gaan fietsen. En bij het lezen van zijn verhalen zie ik alleen maar die enorme glimlach, stralende ogen en enorme verhalen.

Ik verheugde me op het weerzien, de gepassioneerde verhalen, de mooie borrels en stiekem ook op zijn terugkomst op het CPB, waar hij naar mijn idee toch het beste paste. Het laatste gesprek, tenminste in real-life, wat ik met hem had eindigde met zijn zin: 'jou zou ik nooit vergeten'. Nou Joeri zal ik zeker nooit vergeten en ik ben verschrikkelijk blij zo van hem genoten te mogen hebben. Wat een held!

Voor hem was er geen mooiere manier om uit het leven gerukt te worden dan zielsgelukkig op de fiets. Ik hoor het hem zo zeggen: 'als ik dan toch zou moeten gaan...' Maar hij had gewoon NIET moeten gaan. Hij bracht veel te veel moois met zich mee.

Suzanne Kok

Een bijzondere vogel vloog weg van het CPB en van de wereld....

Joeri en ik zijn bijna gelijktijdig begonnen bij het CPB, Joeri als wetenschappelijk medewerker, ik net een paar maanden eerder als directiesecretaris en woordvoerder. De eerste jaren zaten we fysiek vlakbij elkaar, twee kamers verder. Maar ook daarna spraken we elkaar regelmatig, vooral op de gang of aan de lunch. En met Joeri had je altijd genoeg gespreksstof: zaken in het nieuws, vakanties, muziek, fietsen. Altijd die sprekende ogen, die meestal twinkelden, maar soms ook onzekerheid of boosheid konden uitstralen. Een paar herinneringen aan Joeri:

Aan de ene kant was Joeri heel relaxed en wars van gewichtigdoenerij, maar aan de andere kant hing hij soms juist sterk aan uiterlijk vertoon. Bijzondere kleren, opvallende kale kop, bijzondere fiets en ... bijzondere publicaties. We hebben bij het CPB twee standaard-publicatiereeksen met ook standaardkaften, in elkaar gezet bij onze repro. Voor grote studies kennen we daarnaast 'bijzondere publicaties'. Deze worden op mooi papier gedrukt bij een 'echte' drukker, met een apart ontworpen kaft — veel duurder dan normaal dus, en daar besluiten we niet gemakkelijk toe. Twee van Joeri's publicaties hebben dankzij zijn inspanningen deze status wel bereikt. Bij de laatste, *New Economic Geography, Empirics, and Regional Policy* uit 2005, heeft hij dit afgedwongen door het alvast toe te zeggen aan zijn externe mede-auteurs. Dankzij Joeri's charmante glimlach toen hij dit kwam melden, hebben we het maar zo gelaten. Hij had het CPB mooi voor het blok gezet!

Als intermezzo bij een CPB-brede bijeenkomst over ons kwaliteitsbeleid, in 2000 op de Pier van Scheveningen, had ik een lied geschreven om onszelf een beetje te relativiseren. Joeri leek me de ideale persoon om dit op de piano te begeleiden. We hebben met enige collega's die bij de voorbereiding betrokken waren bij mij thuis geoefend. Joeri vond onze zangkwaliteit duidelijk beneden de maat, maar liet ons lekker doormodderen. De les was dat we echt een voorzanger nodig hadden die de leiding kan en wil nemen over de zwakke broeders. Dat was geen rol voor Joeri, maar hij speelde wel mooi!

Joeri en ik hadden soms heftige discussies over 'goed' en 'fout'. Zo vond hij het rookverbod onzin: roken is toch in de eerste plaats schadelijk voor de roker zelf. Laat die dan zijn eigen afweging maken. Het stak hem zeer dat hij geen sigaretje meer mocht opsteken in zijn werkkamer, terwijl autorijden wel gewoon was toegestaan. "Zie eens wat een schade automobilisten / 'autofascisten' aanrichten door luchtverontreiniging en ongelukken!"

De veiligheid in het verkeer was so wie so een regelmatig terugkerend onderwerp in onze discussies. Joeri was natuurlijk een opvallende fietser in de stad — en ver daarbuiten. Ik zag hem zelfs een keer in Nijmegen voorbij zoeven op zijn roeifiets! Ik fiets zelf veel in Den Haag. Daarbij is mijn stelregel dat je geen voorrang neemt, maar voorrang krijgt. Rabiaat anti-auto als Joeri was, vond hij dat hij zich niet hoefde te verplaatsen in automobilisten; zij moesten de verkeersregels respecteren en rekening houden met hem als fietser. Helemaal waar natuurlijk, maar ik maakte me daarbij wel zorgen over zijn veiligheid. Verschrikkelijk dat hij nu het slachtoffer is geworden van een stomme fout van een automobilist. Joeri stond in zijn recht, maar tegen een veel te hoge prijs.

Vlak voor Joeri's vertrek van het CPB heb ik nog uitgebreid met hem gesproken over het vervolg van zijn werkend leven. Economisch onderzoek gaf hem geen voldoening meer. Hij overwoog om het onderwijs in te gaan, maar vond dat je wel erg veel moest investeren om je onderwijsbevoegdheid te krijgen. Zelf had ik die bevoegdheid al behaald in mijn studententijd; ik heb toen ook een jaartje lesgegeven. Ik was heel benieuwd welke keuze Joeri zou gaan maken. Daarover wilde hij uitgebreid nadenken in de komende maanden die op z'n Joeri's weer *action packed* waren: met zijn broer in Duitsland op pad, nog naar een congres, een grote tocht op de roeifiets maken... Wat had ik graag verder gesproken met Joeri over wat hij de rest van zijn leven wilde gaan doen.

Op zoek naar Joeri

Tijdens zijn afscheid zijn veel mooie, treffende dingen over Joeri gezegd. Al die woorden getuigen van een warme en markante persoonlijkheid, die veel indruk heeft achter gelaten. Dat geldt ook voor mij. Ik kan daar ook niet zoveel aan toevoegen. Wat ik echter moeilijker vind, is Joeri duidelijk te typeren. Dit heeft me nogal bezig gehouden de laatste weken. Steeds blijkt Joeri niet echt in een hokje in te delen – en misschien was dat ook wel meteen zijn meest typerende eigenschap. Laat ik drie voorbeelden noemen.

Ten eerste: was Joeri een levensgenieter of een asceet? Joeri hield van borrelen en feesten, maar onderwierp zijn lichaam ook aan een zware tucht om alles uit zijn fysieke vermogen te halen. Niets kon gezond of verantwoord genoeg zijn. Maar dat werd even goed afgewisseld met sigaretjes of een goed glas absint.

Ten tweede: hoeveel gaf Joeri van zichzelf bloot? Voor alle duidelijkheid: ik spreek hierbij natuurlijk voor mezelf. Mijn indruk is dat Joeri heel veel vertelde over de zaken die hem bezig hielden in het leven. Dit waren zeker geen trivia. Vooral de gesprekken die ik met hem had in de laatste maanden, vlak voor zijn sabattical, gingen over de grotere vragen des levens: het ideale beroep, wat is vrijheid?, en het verlangen om niet mee te doen aan de consumptiemaatschappij. Maar achter zijn grote vermogen tot analyseren en achter zijn glimlach kon ik niet ontwaren of hij echt alles vertelde en wat zijn diepere zieleroeselen waren. Dat hoeft natuurlijk ook niet. Maar het besef dat je het nu niet langer kan vragen is onbevredigend, nieuwsgierig als ik ben.

Ten derde: ging Joeri voor de aardse zaken of hogere idealen? Het laatste jaar leek die vraag hem steeds parten te spelen. Joeri kon als geen ander genieten van een natje en een droogje. Dat betekende wel dat de factor tijd niet meer relevant was en allerlei andere praktische zaken ver weg waren. Joeri besepte echter ook dat zo'n manier van leven – zonder al te veel verplichtingen en verantwoordelijkheden – voor hem niet zaligmakend is en ergens vast zou lopen. Hij was daarom op zoek naar een nieuwe balans. Althans, zo interpreteer ik het.

Het blijft dus moeilijk voor mij Joeri te kenschetsen, zeker als je wat dieper graaft. En natuurlijk is dat ook geen doel op zich: waarom zouden we alles willen weten? Sterker nog: misschien was zijn zoektocht wel juist de kunst van Joeri's leven. En als ik dan toch één verzamelwoord mag noemen, dan is het zijn constante vermogen om mensen te verrassen met gevatte opmerkingen, een onverwacht lachsalvo, of juist zijn afwezigheid in een discussie. Ik zal Joeri erg missen.

Pierre Koning

Dinsdag 4 november, Den Haag

Beste Tinka en familie van Joeri,

Herinneringen aan Joeri

De afgelopen weken ben ik veel met mijn gedachte bij jullie geweest. Wat een leegte moet Joeri bij jullie achterlaten.

Ik heb op het CPB niet direct met Joeri samengewerkt, maar trof hem dikwijls tijdens de lunch in de kantine. En sommige mensen vallen op Joeri viel op door zijn enthousiasme en zijn aanstekelijke glimlach door zijn betrokkenheid met de wereld en de mensen om hem heen door zijn liefde voor piano en sport. Joeri was een fijne, betrokken collega.

Alles waar je van houdt, zal je warmte blijven geven. Ik wens jullie met elkaar heel veel sterkte.

Annemiek van Vuren

Gescande bijdrage van Martin Mellens:

Rust zacht, Joesi

Ik zal jouw originele standpunten
en bijdragen aan discussies
blijven herinneren.

Martin

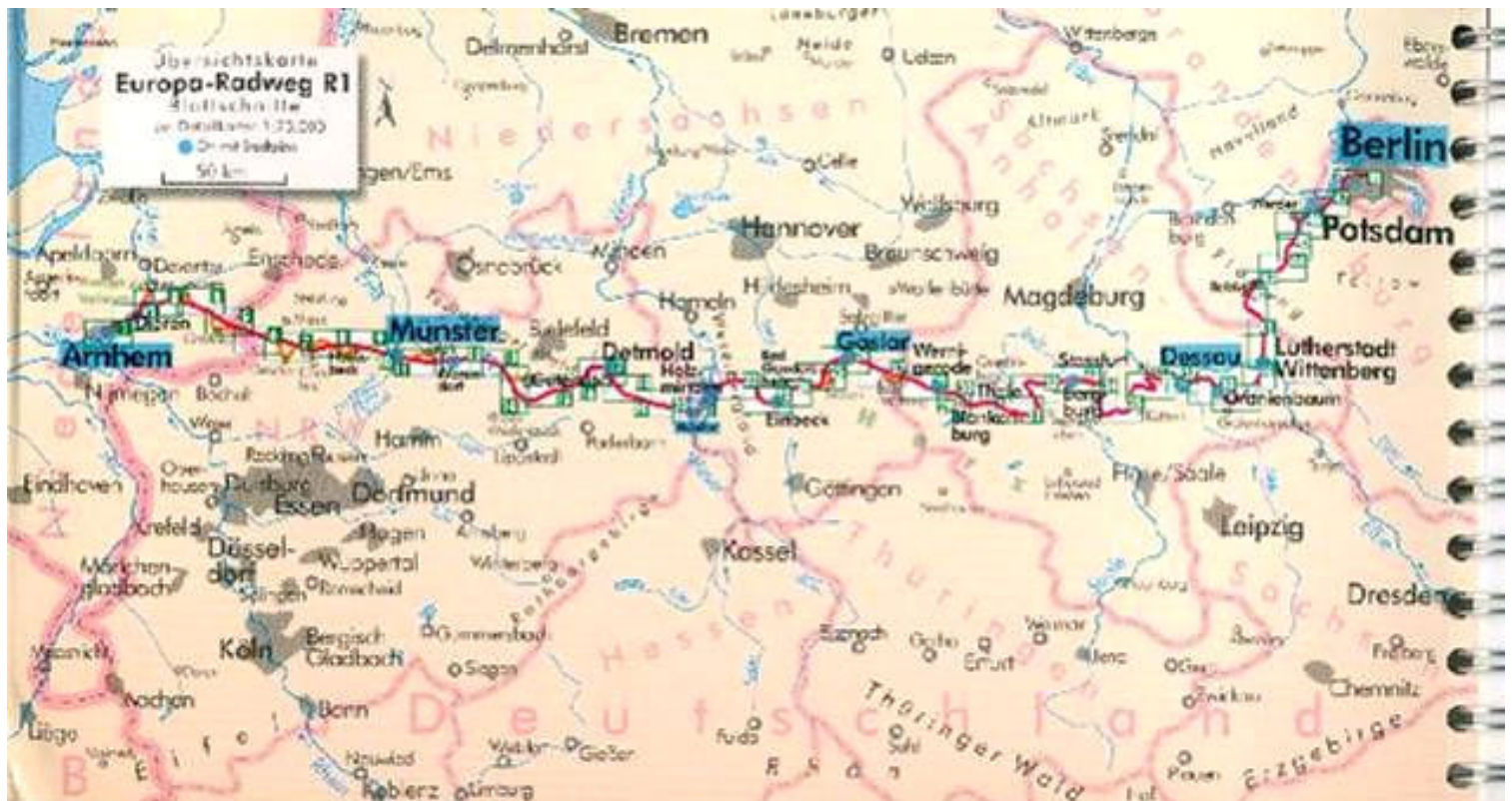
De haas brandt op in de korts,
maen het vuur werelt overgebracht,
en niemend weet waer het oort
zal eindigen -

(Zhuang Zi, De innerlyke geschriften)

Gedachten aan Joeri,

*Joeri een man vol passies en overtuigingen.
Levendig, een boeiende en meeslepende verteller,
een man waar je graag een biertje mee drinkt op een CPB borrel.
Een collega die je uitdaagt je gedachten aan te scherpen,
Die heilige huisjes niet schuwt.
Er onorthodoxe meningen op na houdt en die met verve verdedigt.
Een man die geniet van zijn passies,
En keuzes niet schuwt als de omstandigheden hem niet meer bevallen.
Die wel van zijn werk kan genieten, maar niet voor zijn werk wilde leven.
Vaak ook over fietsen gesproken vooral in zijn eerste CPB periode.
Als vakantie fietser een gezamenlijke passie.
Toen ik tijdens een zomer vakantie de R1 fiets route had afgelegd,
vatte Joeri het plan op met of naar zijn broer in Berlijn te fietsen.
Ik had een week nodig om van Arnhem naar de Elbe te fietsen.
Joeri zou dat wel in drie dagen doen.
Je hebt een ligfiets of niet!
Route beschrijving geleend, zo gezegd...
en niet zo gedaan.
Drie honderd kilometer op een dag is best veel, zeker met gravelwegen en
heuvels.
Dan maar improviseren met de trein.
Wel typisch Joeri, vol overgave ergens op storten,
maar zonder hard feelings, flexibel je plan aanpassen.
Doodzonde dat zijn tocht in de VS de laatste is geweest!*

Arjan Lejour



Dear family of Joeri,

I used to meet Joeri in all social events at CPB. We never really worked together but I knew that Joeri was always there for all kind of social activities. It was nice to have him around and I now miss his smile, his warmth and especially this special spark in his eyes. I remember Joeri when we went wadlopen with a group from the CPB some years ago. Joeri was carrying my bag when the water got too high for me. Then we had to run to catch the boat back from Ameland. Only one person did not run hard enough, simply because he was enjoying the landscape: ... Joeri! ;) He arrived with the next boat one hour later, pretty cool and relaxed! Typical him, isn't it?



I have another special memory about Joeri that I would like to share with you. When I turned 30 I organized a party in Utrecht and invited some CPB colleagues. Joeri couldn't make it but the following day he gave me a present he had bought for me. It was a CD of a French singer: Coralie Clément. I remember being quite surprised because I didn't know this singer at all, and being French and liking French music that was surprising. I asked Joeri how he knew about it and he said that he had bought it for himself by coincidence in the jazz shop where he used to buy all his music.



It's some kind of jazzy happy music and I always have to think of Joeri when I listen to it. It's also the music I listened to a lot after the birth of my son. When I had to go to the hospital I could take one CD with me and I took this one. Obviously it became a very special CD for me and I will always be thankful to Joeri for these little moments of joy he brought into my life. And I will always remember this special spark in his eyes telling me to enjoy every moment in life....

Veel sterkte. Joelle



Joeri, er was gewoon geen tijd om je goed te leren kennen. Je was altijd vriendelijk en je altijd had een goede word om mijn onderzoek of mijn proefschrift te steunen. Ik dacht ook dat je een bijzondere kleding stijl had. En je wilde jouw yoga zit positie verbeteren. Hier is het, een perfect beeld om mee te nemen.
Blijf in rust. Sunčica

Rijswijk, 9 november 2008

Beste Klaas, Marijke, Marc en Tinka

Joeri leerde ik kennen toen hij bij de afdeling Europese Comparatieve Analyse van het CPB kwam werken. Ik was toen chef van de hoofdafdeling (tegenwoordig sector genaamd) waar die afdeling onder viel. Hij viel bij het sollicitatiegesprek al op door zijn slimheid, open houding en voorkeur voor filosofie. We kregen er geen spijt van dat we hem aangenomen hadden. Hij kwam zeer goed tot zijn recht bij de nieuwe afdeling, waar hij zich onder andere bezig hield met belasting op kapitaal in Europa en migratievraagstukken. Zijn voorliefde voor muziek bleek ook al snel, hij wist alles van jazz en adviseerde welke Cd's de moeite waard waren.

In 2001 verloor ik Joeri wat uit het oog. Ik nam afscheid van het CPB en ging werken bij het ministerie van Economische Zaken. Na drie jaar bleek mijn voorkeur toch meer te liggen bij onderzoek dan bij beleid. Ik kwam in 2004 terug op het CPB als hoofd van de sector Internationale Economie, waar de afdeling van Joeri inmiddels in was opgegaan. Hij had zich ontplooid tot een waardevolle onderzoeker die spraakmakende studies had gepubliceerd over economische geografie, regionaal beleid en verplaatsing van bedrijven naar andere landen.

Nu als zijn directe chef (met de invoering van sectoren op het CPB waren de afdelingen afgeschaft) maakte ik ook het moeizame herstel mee na het ongeluk in mei 2004, waar hij zijn sleutelbeen brak. Dat was geen gemakkelijke tijd, het langzame herstel vroeg ook geestelijk veel van zijn veerkracht. Ik herinner me een aantal gesprekken waarin ik probeerde hem te steunen en met bewondering keek naar zijn doorzettingsvermogen. In zijn beoordeling van eind 2004 schreef ik: 'grote waardering voor het feit dat Joeri ondanks pijn sleutelbeen naar het werk blijft komen'.

In die tijd begon, in mijn perceptie, bij hem ook enige twijfel te ontstaan over economie en het nut van economisch onderzoek. Hij wilde meer maatschappelijk relevant met zijn vak bezig zijn en dacht daarom beter tot zijn recht te komen bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Na net drie jaar rondgelopen te hebben in een beleidsomgeving had ik daar wel aarzelingen bij. Ik heb hem wat van mijn ervaringen verteld, maar hem uiteraard de ruimte gegeven zelf te ervaren wat werken op een ministerie inhoudt. Na een paar maanden kwam het telefoontje of hij terug kon komen op het CPB. Met zijn kwaliteiten was dat geen probleem, alleen leek het beter dat hij eens wat breder ervaring opdeed bij een andere sector. Dus ging hij aan de slag bij de sector Groei, kennis en structuur.

Hij kwam zo weer wat verder van mij af te werken, totdat ik in 2006 onderdirecteur van het CPB werd en de sector Groei, kennis en structuur binnen de directie onder mij kwam te vallen. Hij was bij die sector bezig met complexe onderwerpen, zoals de bouw van economische groeimodellen, maar leek er nooit helemaal zijn draai te vinden. Dat had niets met zijn collega's te maken, daar sloot hij zich gemakkelijk bij aan. Hij kon zich echter moeilijk meer zetten tot abstracte economie. Wij spraken daar een paar keer over. Hij had zijn twijfels over abstract economisch onderzoek en de materialistische inslag van de economie. Ook zei hij dat er meer in het menselijke gedrag was dan de prikkels waar economen het zo vaak over hebben. Hij benadrukte het belang van een schoon milieu en duurzaamheid.

Tegen de zomer kwam hij langs om te zeggen dat hij bij ons weg ging. Hij ging in de toekomst misschien wel in het onderwijs werken, maar zegde eerst zijn woning op en ging op reis en zo op zoek naar zichzelf. Met veel respect voor deze beslissing namen we afscheid van hem als medewerker van het CPB. Maar niet als vriend, die hij inmiddels voor menig CPB'er geworden was. We beleven zijn belevenissen volgen tot het ontstellende bericht kwam van zijn overlijden in de VS.

Met bewogenheid denk ik terug aan de zeer indrukwekkende afscheidsbijeenkomst voor Joeri. Ik zag met bewondering hoe jullie en anderen zich uitspraken over een authentiek, creatief en betrokken mens, geliefd bij velen die hem nu moeten missen. Ik hoop dat jullie enige steun kunnen vinden in het grote aantal mensen dat met jullie meeleeft en wens jullie heel veel sterkte.

George Gelauff
Onderdirecteur CPB

Joeri, of: volle instemming met de hyperpragmatiek

De vriendschap met Joeri was altijd verrassend. Joeri kon je een uurtje van te voren bellen of je zin had in een concert. Zijn deur stond altijd open als je langsfietste. En dan kon er van alles gebeuren, je wist het niet. Het aangekondigde concert kon veel later beginnen dan eerst gedacht. Ja, dan lopen we eerst nog even ergens anders langs, net zo makkelijk. En ach, misschien dat we uiteindelijk toch ergens anders uitkomen. Bij Joeri thuis aangeland op de Bazarlaan of later de Vlamingstraat, en na uitgebreide uitwijdingen over schorseneren en met wat een prachtig recept die zijn klaar te maken, blijkt Joeri het kookboek in de Natuurwinkel te hebben laten liggen. Natuurlijk! Dus is het improviseren – totdat bij de laatste voorbereidingen van de maaltijd blijkt dat het kookboek toch gewoon in huis ligt! Nu ja, het is prima eten zo. En het is ook allemaal prima. Elk moment kon alles veranderen. Wat en hoe en wanneer, het maakt allemaal niet uit, sterker, de ‘hyperpragmatiek’ van Joeri deed je onmiddellijk ontspannen. Dat is hoe Joeri en ik elkaar vonden, het maakte dat we goed konden praten. In het enthousiasme wisten we al pratend God weet wat aan elkaar te koppelen. Dat was het allerleukste, de doorkijkjes, ja, en dan genoegzaam een biologisch verantwoord biertje grijpen en luisteren naar nieuw aangeschafte muziek. Dat was genieten, een mooie avond. Afgelopen zomer werd het contact intensiever. Joeri liep met z’n ziel onder de arm. Ik was op zoek naar werk; Joeri was zich aan het bevrijden van alle vastigheid die nog over was. Enfin, de situatie vormde de meest solide basis voor gesprekken waar het nu echt allemaal om draait. Dat kon nu mooi in het boerderijtje van m’n vriendin Merel, waar Joeri dan vaste prik bleef slapen. Joeri was volledig vastgelopen, wist het niet meer, maar hield zijn optimisme vast, en verkortte het perspectief tot het volgende uur, de volgende dag. Ik moet onwillekeurig weer lachen als ik het gezicht van Joeri voor me zie. Een onverbeterlijke optimist met een enorme levensdrang, een drang om te scheppen: muziek, mooie fietstochten, een verhandeling over de juiste discontovoet, en daar zou op z’n tijd ook wel weer ander mooi werk bij komen, misschien als leraar. Merel en ik zijn blij dat we Joeri deze zomer genoegzame avondjes konden bieden. Joeri sprong meteen op de piano af – en onze honden sprongen op Joeri af. Tijdens een van zijn laatste bezoeken gaf hij mij het boek Don Quixote van Miguel de Cervantes. Joeri was er bijzonder enthousiast over. Een eeuwenoud boek dat gisteren geschreven leek. Het is het volgende boek waar ik aan begin. Het is gelukkig heel dik. Want ik mis Joeri. Het leven is eenzamer zo.

Ben Vollaard, Oud Zuilen, november 2008

Brussel, 12 november 2008

Beste Klaas, Marijke, Marc en Tinka,

Een paar weken geleden hebben we afscheid moeten nemen van Joeri. Zo plotseling, tijdens het fietsen waar hij zo van hield, op weg naar een van de meest indrukwekkende natuurgebieden ter wereld. Het afscheid was geheel in de stijl van Joeri, de verhalen typerend voor wie hij was en wat hij voor ons heeft betekend. Jullie betrokkenheid en belangstelling voor Joeri's vrienden waren hartverwarmend en indrukwekkend. Ik ken Joeri van het CPB, waar we samen altijd op maandag gingen hardlopen (mijn doel was altijd hem de eerste 5 minuten bij te houden), en vele malen in de kroeg hebben gezeten bij de maandelijkse dombo borrels. Wat me altijd bij zal blijven bij Joeri is z'n onbevangenheid waarmee hij in de wereld stond, zijn eigenwijsheid, zijn eigen manier van doen, zijn humor en de vele discussies die we hebben gehad. Hij behield altijd respect voor anderen. Dan ben je een goed mens, dan deug je. Toen hij een tijd geleden met zijn arm in de mitella zat en lange tijd niet kon werken ben ik nog bij hem thuis geweest, en hebben we de hele avond gefilosofeerd, naar muziek geluisterd en biertjes gedronken.

Sinds m'n vertrek uit Den Haag is het contact wat verwaterd. Een jaar geleden kwam ik Joeri tegen in Scheveningen. Hij vroeg of ik 's middags even langs zou komen bij het CPB om koffie te drinken. Ik twijfelde want had andere plannen, maar het leek me leuk om met Joeri bij te praten en ben gelukkig toch gegaan. Ik zie ons nu nog zitten in dat donkere rookhol van het CPB, koffie drinkend en pratend over onderzoek, en andere zaken die ons bezighielden. Dat was de laatste keer dat ik Joeri zag. Grunberg schrijft "Ik dacht aan de merkwaardige manier waarop de levens van mensen verstrengeld raken en aan de merkwaardige manier waarop aan die verstrengeling weer een eind komt." ("Figuranten").

Beste familie van Joeri en Tinka, wat moet het moeilijk voor jullie zijn nu Joeri er niet meer is. Ik hoop dat jullie troost kunnen putten uit de gedachte dat Joeri volop heeft genoten van het leven, en op veel mensen zo'n indruk heeft gemaakt.

Joeri, rust zacht. Ik zal je nooit vergeten.

Erik

Erik Canton
Johan van Oldenbarneveltlaan 38
Den Haag